

telepensjonisten

Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund

Nr. 1/13 - 40. årgang

REDAKTØRENS SPALTE

Om hundre år er allting glemt, sier et ordtak. Greit å ty til når verden går en imot, eller når en har gjort en tabbe. Men det er faktisk mye som ikke er glemt, selv om hundre år og mer til er gått.

I år feirer vi at det er hundre år siden alle kvinner fikk stemmerett i Norge. Det var på tide, 99 år etter at en forsamling av kun menn var samlet på Eidsvoll og utformet Grunnloven. På tross av at bare få kvinner hadde stemmerett før 1913, møtte den første kvinne som vararepresentant til Stortinget allerede i 1911. Anna Rogstad het hun. Vår første kvinnelige statsråd var Kirsten Moe Hansteen i 1945, og Gro Harlem Brundtland ble første kvinnelige statsminister i 1981.

Historien forteller om mange dronninger som har regjert i sitt land, underlig nok har det ikke vært like vanskelig å oppnå *den posisjonen*.

Å få posisjoner i kirken har for kvinner vært enda vanskeligere enn å få politiske verv. Ingrid Bjerkås ble ordinert som Norges første kvinnelige prest i 1981. Det utløste sterke protester fra seks biskoper og mange andre kirkelige ledere og prester. Den modige damen dro til Torsken i Troms der mindre fordomsfulle nordlendinger tok henne til sitt hjerte. I 1993 ble Rosemarie Køhn vår første kvinnelige biskop. I dag er Helga Byfuglien preses i Den norske kirke, og i tillegg til henne er det tre andre kvinnelige biskoper.

Pave Benedict abdiserte i februar, det var da 600 år siden en pave hadde gått fra embetet sitt. 115 kardinaler fra hele verden har valgt ny pave, han er fra Argentina og har tatt navnet pave Frans. Til tross for at minst halvparten av alle verdens katolikker er kvinner, er alle

kardinalene menn. Hele verden venter på hvit røyk fra det Sixtinske kapell når ny pave velges. Røyken tegn på at nå er kardinalene enige om ny pave. Etter at jeg har sett Michelangelos fantastiske dekorasjoner i det Sixtinske kapell, skjønner jeg ikke at de får lov å gjøre opp varme der.

Det er faktisk 1000 år siden paven ikke var europeisk. Det spekuleres nå på om neste pave vil bli et enda mer radikalt valg enn en syd-amerikaner. Kanskje en med en annen hudfarge enn hvit. At det kunne bli en kvinne, er det ingen som kommer på.

Den gangen bedriften som mange av oss har jobbet i het Telegrafverket, var det lenge en regel at kvinnelige ansatte måtte slutte i jobb når de giftet seg. Begrunnelsen er sitert nedenfor.

Ti mens den ugifte har anledning til at hvile ut og samle kræfter i sin fritid, maa den gifte derimot vareta sine pligter i hjemmet, som kræver sin fulde hengivelse og arbeidskraft. Dette vil uvægerlig kræve mer og mer permission og svække hendes interesse for etatsarbeidet.» Telegrafbladet, 1913

Verden har heldigvis gått framover, om enn noe sakte. Mange modige kvinner har banet vei for sine medsøstre. Det er, eller har vært, kvinner i de fleste posisjoner i Norge. Noen lurer nå på om en av forsvarrets to kvinnelige kontreadmiraler vil få den ledige stillingen som forsvarssjef. Samtidig blir det annonsert et debattprogram på NRK om det er like verdifullt for kvinner å være hjemme med barn som å delta i arbeidslivet. Den debatten sto jeg over. Det er *muligheten* til å ha et valg som er viktig!

Innhold:

Redaktørens spalte	s. 2	Beregning av skatt og trygde-	
Lederen har ordet	s. 3	avgifter for pensjonistar	s. 13
Telenor vil modernisere		Aurora Borealis	s. 14
hjemmetelefonen	s. 4	Sofustanker	s. 16
Velkommen til landsmøte	s. 5	Årsmøter	s. 17
Lillehammer telepensjonistforening	s. 6	Foreningsnummer og adresser	s. 18
På besøk i Telemuseet	s. 8	Nettavisen	s. 19
Svindlere går nye veier	s. 9	Landsstyret	s. 19
Linjearbeid på Helgeland	s. 10	Pensjonistforbundets krav til	
Språket vårt	s. 12	statsbudsjettet for 2014	s. 20
		Telenor rangering	s. 20

Neste nummer av bladet kommer ut i juni 2013. Frist for innsending av stoff er **15. mai 2013**.

Redaktøren forbeholder seg retten til nedkorting av innlegg.

Forsidebildet: Vår i Bergen april 2013. (Naturen måtte hjelpes litt). Foto Berit Nylund.

Lederen har ordet

Livet er ikke dagene som går, men dagene du husker, er det sagt. For oss som har levd en stund og har så noenlunde husken inntakt, ligger det mange gode minner i en slik erkjennelse. Gode minner og opplevelser styrker både livsgleden og ikke minst vår helsetilstand på en positiv måte – vi føler simpelthen velvære ved det å være menneske! Telepensjonistenes Landsforbund har startet nedtellingen til Landsmøtet 2013, og med spenning og forventninger ser vi fram til maidager som vi forhåpentligvis vil huske med glede.

Som forbundsleder burde jeg kanskje dempe egne forventninger – nærmest for sikkerhets skyld, men neida det gjør jeg ikke – tvert i mot - jeg ser med stor glede fram til å få "dommen" for de to årene jeg har ledet Forbundet. Jeg er faktisk mektig stolt av de resultatene vi i Landsstyret har oppnådd, og igjen går takken til alle mine hjelpere.

Bak resultatene ligger målrettet jobbing og utholdenhet fra hele organisasjonen, energi som pensjonister flest godt kunne tenke seg benyttet på andre områder – for eksempel til eget lokalt "bakkemannskap". Min takk går derfor til alle de som lojalt har støttet opp om sin partner på hjemmebanen – det har sikkert vært mange "ensomme" dager og kvelder når den tillitsvalgte hadde avtaler om foreningsarbeid eller satt med nesen lagt nede i saksdokumenter for å bli ferdig innen fristen. Takk til hver kvinne og mann for at dere forstod og aksepterte "fraværet"!

Mitt mål i denne perioden som nå snart er historie, har vært å videreføre vårt flotte Landsforbund som en handlekraftig og demokratisk organisasjon, basert på kunnskap og ikke minst vilje til å nå de målene vi har satt oss. Gjennom åpenhet og invitasjon til deltakelse fra lokalforeningene, blant annet ved høringer, er min erfaring at organisasjonen både har engasjementet og viljen til å bidra i saker som betyr mye for Forbundets utvikling. Dette har gledet og varmet meg! Selv om det alltid har sin pris å være åpen, så foretrekkes involvering i stedet for "det opplyste eneveldet"!

Landsmøteperioden vi snart legger bak oss, har vært preget av en rekke nye saker som i sum har gitt grunn til stor bekymring. Samhandlingsreformen ble iverksatt fra og med 1. januar 2012, og Landsstyret har all grunn til å beklage utviklingen så langt. Vi liker gjerne å ha rett i våre antakelser og sammenligner vi Forbundets høringssvar på premissene fra Regjeringen med dagens realiteter, er det med skuffelse vi konstaterer at vår skepsis og bekymring var berettiget.

Status er til å gråte over, og prisen betaler først og fremst pasientene. Innenfor pasientgruppen er våre eldste de mest utsatte. Innleggelse, utskrivning og reinnleggelse blir ofte resultatet. Igjen kan det virke som vi med omhu bør velge oss bostedskommune. Noen kommuner klarer utfordringene rimelig bra, mens andre må betale det meget omtalte "straffegebyret" på kr 4 000,- på grunn av manglende mot-taksplasser i kommunen. Rehabilitering er langt på veg ikke-eksisterende i vokabularet og viser dessverre at løftene om påkrevet oppfølging ikke blir innfridd – og dette skjer i et av verdens rikeste land!

Media melder kontinuerlig om dessertgenerasjonens solide økonomi og romslighet – denne generasjonen topper liksom tronen av velvære og soliditet. Joda, de fleste av oss har det bra og klager da heller ikke. Ser vi nærmere på hverdagen bak denne fortreffeligheten, blir nok bildet noe annerledes – det bildet vil få snakke om – da ødelegges glansbildet. Det kunne imidlertid vært interessant å kartlegge hvor mange som sliter seg gjennom dagen i isolasjon og ensomhet, hvor den stakkars hjemmehjelperen raser gjennom boenheten for å overholde dagsplanen - er det denne situasjonen som går under betegnelsen omsorg og pleie? Nei, dette var ikke den fremtiden mange ønsket seg på sine eldre dager!

Det er en rekke forhold som absolutt må bedres for å nå de målene som Regjeringen har satt seg. Landets eldste er utålmodige og det haster med strakstiltak for å nå målet om trygghet og verdighet i alderdommen. Dagens situasjon er uverdigg!

Landsmøtet 2013 vil i flere sammenhenger drøfte tiltak for å endre fremtidens eldrepolitikk. Med begeistring og takknemmelighet konstaterer vi at SAKO og samarbeidet med Pensjonistforbundet alltid er i front og setter inn krefter for å trygge pensjonistenes situasjon! Med 210 000 medlemmer burde regjering og myndigheter være lydhøre – vi skal holde ut til beste for landets pensjonister!

Hjertelig velkommen til maidager som vi skal huske!

*Med vennlig hilsen
Anni Milward
forbundsleder*

Telenor vil modernisere hjemmetelefonen

Berit Svendsen, administrerende direktør i Telenor Norge

Berit Svendsen

På nyåret har mange aviser skrevet om Telenors planer om å legge ned den tradisjonelle hjemmetelefonen, eller fasttelefonen som den ofte kalles. Det har resultert i en del spørsmål. Vår viktigste beskjed til alle som lurer, er: Vær ikke bekymret! Vi kan tilby moderne hjemmetelefon til alle – nå og i fremtiden.

Moderniseringsløft

Telenors ambisjon er at Norge skal være et foregangsland i bruk av moderne kommunikasjonsteknologi. Nordmenn er avanserte brukere av telekom tjenester, og vi er i gang med et stortilt moderniseringsløft for å møte brukernes behov. Hvert år investerer vi derfor over 4 milliarder kroner i å oppgradere og modernisere telefon- og datanettene i Norge.

Moderniseringen betyr at vi gjør flere ting samtidig. Vi bygger ut mobil- og fibernettet, og vi moderniserer kobbernettet flere steder. Vi vil tilby både telefon- og bredbåndstjeneste på alle disse nettene i all overskuelig framtid.

Ulike telefonløsninger dekker ulike behov

Flere kunder har valgt våre mer moderne telefonløsninger – enten mobiltelefon eller bredbåndstelefon – fordi det dekker deres behov best. Likevel er det fortsatt mange følelser knyttet til den tradisjonelle hjemmetelefonen. Det vet vi. Derfor er det viktig for oss å presisere at selv om vi skifter ut teknologien i bunnen, skal vi fortsette å levere en telefon du kan ha hjemme. Og i mange tilfeller vil den se ut akkurat som den telefonen du har hjemme i dag.

Den tradisjonelle hjemmetelefonen vil leve i flere år

Grunnen til at du på sikt får en moderne hjemmetelefon, er at vi må skifte utstyret i sentralene for den tradisjonelle hjemmetelefonen. Utstyret er foreldet, og det produseres ikke nye reservedeler. Utskiftningen av utstyret vil ta flere år, og Telenor vil i god tid informere om hvilke konsekvenser dette får for deg. Ingen vil miste summetonen før ny teknologi er klar til å tas i bruk.

Trygghetsalarmer

Trygghetsalarm er en viktig tjeneste, som de fleste brukerne i dag har i tilknytning til den tradisjonelle hjemmetelefonen. Det er den enkelte kommune som har ansvar for å tilby trygghetsalarmer til innbyggere som har behov for den. Telenor har ikke tilgang til informasjon om den enkelte bruker. Dette er sensitiv informasjon som bare kommunen/helsevesenet har. I god tid før vi skifter utstyret bak den tradisjonelle hjemmetelefonen, vil vi imidlertid informere kommunene om alternative løsninger for å tilby trygghetsalarm. Det finnes allerede gode alternativer. Ingen linjer vil bli koblet ned før omfanget av trygghetsalarmer er kartlagt, og kommunen har sørget for at brukerne har fått alternativ løsning installert.

Ingen grunn til bekymring!

Vår melding til nordmenn er: «Det er ingen grunn til bekymring!». Den tradisjonelle hjemmetelefonen vil leve i flere år ennå. Alle som ønsker en moderne hjemmetelefon i fremtiden, skal få det. Trygghetsalarmer og andre tjenester vil virke. Men teknologien i bunn blir på sikt en annen enn i dag. Det skal Telenor ordne. Som kunde trenger du ikke bekymre deg.

>> Velkommen til landsmøtet

Landsstyret, arbeidsutvalget og ikke minst landsstyrets leder, har lenge jobbet med å legge alt til rette for et effektivt, lærerikt og hyggelig landsmøte. I løpet av 3 dager, inkludert ankomst- og avreisedag, skal landsmøtet behandle mange saker som er svært viktige for forbundets arbeid i årene framover.

Telepensjonistens redaktør har hatt en prat med forbundsleder Anni Milward om det forestående landsmøtet:

Gleder du deg til landsmøtet, Anni?

Svaret er et absolutt ja!

Jeg ser virkelig fram til å møte telepensjonister fra hele landet, og ikke minst gleder jeg meg til at vi sammen skal legge grunnlaget for vår felles framtid de neste 2 årene.

Som forbundsleder er jeg mektig stolt over at vi er så heldige å ha engasjerte tillitsvalgte som deltar aktivt og viser at de bryr seg om Telepensjonistenes Landsforbund. Jeg håper derfor at Landsstyret har klart å legge en ramme rundt samlingen i maidagene som gir oss alle både inspirasjon og motivasjon.

Hvor mange representanter møter på landsmøtet?

Siste frist for påmelding av delegater er, i henhold til Vedtektene, 8. april. Før den tid er det vanskelig å si noe sikkert antall. Landsstyret har reservert rom for ca 90 personer, fordelt på enkelt- og dobbeltrom. Videre regner vi med at noen delegater også denne gangen ønsker å ta med sin kjære, slik at vi raskt kan komme opp i cirka 100 personer.

Hva mener du er de viktigste sakene på årets landsmøte?

For meg er det vanskelig å utpeke de viktigste sakene – her er det mange viktige saker både for Forbundet og for lokalforeningene. Personlig er jeg mektig glad for at vi i forslag til Rammebudsjett for neste landsmøteperiode har avsatt midler til opplæring av tillitsvalgte. Som stabil talsperson for livslang læring og iboende tro på at trygghet i forhold til oppgavene alltid bidrar til trivsel og det beste i oss, håper jeg Landsmøtet støtter opp om dette.

Landsstyret på arbeidsmøte

Jeg vil også vise til forslaget om etablering av et organisasjonsutvalg. Omgivelsene våre endres i stadig raskere tempo og da kan det være på sin plass å ta en gjennomgang av vår egen organisasjon. Hva dette arbeidet eventuelt avstedkommer av endringer får vi først vite til neste landsmøte.

Utenom de faste landsmøtesakene er det vanlig med foredrag om tema som er aktuelle for oss pensjonister. Hvilke foredrag er planlagt i år?

Vi har satt opp to tema som hver for seg både er spennende og ikke minst faglig nyttig:

Pensjonsreformen og pensjonistene

Vår rådgiver Odd-Kåre Kvalheim har bekreftet at han vil orientere oss om status og konsekvenser av denne saken.

Trygdeoppgjøret 2013

er selvfølgelig et tema som interesserer, og her har vi vært så heldige å få bekreftet at generalsekretær i Pensjonistforbundet, Harald Norman, kommer for å gi oss en rykende fersk informasjon om forhandlingene, og forhåpentlig resultatet.

Vervepremier

Også i 1212 har det vært vervekampanje. Resultatet av kampanjen og vinner blir kunngjort på landsmøtet. Anni har laget to flotte juleduker som premie til laget som har vervet flest nye medlemmer, og til laget som har størst prosentvise økning.

Lillehammer Telepensjonistforening

Starten

To-tre representanter fra Televerkets Pensjonistforbund og fem pensjonister fra Lillehammer møttes ut på vinteren 1985 med sikte på å starte ei pensjonistforening på Lillehammer. Uten at dette kan dokumenteres med referat, begynte en å registrere medlemmer til en slik forening. Anna Helene Arild ble utpekt til kasserer og fikk av Oslo-representantene utlevert en startkapital på kr 500. Sammen med Rikke Mikkelsen arbeidet hun videre med verving av medlemmer. Vi vet også at Valgerd Gaukstad var blant de fem.

Ut fra denne opptakten og det som finnes av referater, synes det naturlig å regne mai 1985 som stiftelsestidspunktet for Lillehammer Telepensjonistforening. I 1986 hadde foreningen registrert 16 medlemmer.

Det første formelle og komplette styret ble valgt 7. september 1987 med leder Edmund Ekeland, sekretær Leiv Formo, kasserer Anna Helene Arild og styremedlem Rikke Mikkelsen. På dette konstituerende møtet ble det bl.a. utarbeidet et arbeidsprogram. Av aktiviteter den første tiden kan nevnes:

- 14.-15. september 1987 gjennomførte foreningen en vellykket tur til Mårbacka og Rottneros, i Värmland.
- 10. november 1987 gjestet leder Edmund Ekeland Gjøvik for å orientere om arbeidet i Lillehammer-foreningen i forbindelse med oppstart av en telepensjonistforening på Gjøvik

Edmund Ekeland var leder av Lillehammer Telepensjonistforening fra starten i 1985 til 1998.

Lillehammer Telepensjonistforening hadde i oppstartfasen god kontakt og hjelp fra Øst regionadministrasjon i Televerket. Spesielt vil vi nevne et møte 9. februar 1988 med regionsdirektør Odd-Kåre Kvalheim. På dette møtet fikk foreningen ordnet mange praktiske forhold som adgang til Telebygget, eget pensjonistkontor og disponering av Telemessa til aktiviteter og tilstelninger utenom arbeidstid. Det første ordinære årsmøtet ble holdt 15. februar 1988. For årene etter 1987 gir de enkelte årsmeldinger et godt innblikk i foreningens virksomhet og lister tillitsvalgte.

Medlemmene

Medlemstallet i Lillehammer Telepensjonistforening har i det siste utvikla seg slik:

- per 31.12.2010 89 medlemmer
- per 31.12.2011 95 medlemmer
- per 31.12.2012 102 medlemmer

Styret m.fl. har de siste åra drevet aktiv medlemsverving blant alle nye telepensjonister i området. Framover regner vi med et stabilt medlemstall. Det eneste potensialet er nye pensjonister. Medlemmene kan grovt deles i tre: en tredel er meget aktive og med på mye, en tredel er med av og til og en tredel er sjelden med på arrangementer. Det kan være helse, alder eller andre årsaker til det.

Medlemmene bor i Gausdal, Øyer, Lillehammer, Gjøvik (Biri), Ringsaker og Hamar kommuner. Så langt vi kjenner til har to medlemmer dobbeltmedlemskap. De er medlemmer i både Hamar og Lillehammer Telepensjonistforening.

Glade pensjonister på tur til Oslo

Ledere av Lillehammer Telepensjonistforening: Helge Tordhol (2010-12), Einar Laugen (2012-13), Egil Iversen (1998-2001), Else Doseth (2001-05), Arne Fauskrud (2005-10) og Helge Bræin (2013-)

Aktiviteter i dagens forening

Aktiviteten de senere år har vært noenlunde stabile og består i hovedtrekk av:

- månedlige medlemsmøter vinter og høst (8 møter) med ekstern eller intern foredragsholdere/kåserer, servering, loddsalg og sosialt samvær.
- sommermøte i juni på et spisested i eller ved Lillehammer
- julebord
- et par 1-dags turer, i 2012 en tur til Finnskogen og Kunstindustrimuseet på Kongsvinger og en tur til Oslo
- noen år har det vært 2-4 dagers turer, gjerne sammen med andre telepensjonistforeninger i området
- uformell kaffeprat på en kafé (dametreffene en gang i uka og herretreffene en gang månedlig)
- formidle og hjelpe til med transport til medlemsmøter og til Telenors julekonsert
- styremøter

Hvert medlemsmøte har et hovedtema, som f.eks. sang og musikk, diktopplesning, kåseri fra forskjellige reiser i inn- og utland, orientering om Telenor og lokalhistorie.

Foreningen bruker vår lokale hjemmeside i Nettavisen aktivt. Her vil en finne styrets sammensetning, foreningens vedtekter, aktivitetsplan for året, jubilarer (65, 70, 75, 80, 85, 90 år), etc. I tillegg er det tekst og bilder fra de turer som har vært i løpet av året. Også annen informasjon som er relevant for oss, blir også lagt ut på Nettavisen. Aktivitetsprogrammet ligger på www.telepensjonistene.no, menyvalg Lokalforeningene.

Telenorbygget i Kirkegata 45 på Lillehammer er lagt ut for salg. Enn så lenge foregår mye av møteaktiviteten i dette bygget. De fleste medlemsmøtene er i kantina der.

Økonomi

Lillehammer Telepensjonistforening får det til å gå rundt økonomisk, men heller ikke mer. Redusert tilskott fra Telenor til Telepensjonistenes Landsforbund merkes. Mens 2013 skal gå greit, ser spesielt 2014 ut til å bli et økonomisk vanskelig år.

I 2012 var samla inntekter vel kr 50 000. Resultatet ble et underskudd på kr 4 100. Det er budsjettert med et overskudd i 2013 og underskudd i 2014.

Medlemskontingenten i Lillehammer Telepensjonistforening ble økt fra kr 150 i 2012 til kr 200 i 2013. Mattilsynets regler gjør at vi ikke på dugnad kan forberede servering på medlemsmøtene som før, men må holde oss "foran disk", d.v.s. kjøpe alt. Resultatet er at egenandelene på forskjellige arrangement må økes noe.

Felles medlemsmøte med Hamar Telepensjonistforening i Håkons hall, den største OL-hallen på Lillehammer.

Bildet på veggen er fra åpningsseremonien av OL 12. februar 1994.

Styret i Lillehammer Telepensjonistforening

Leder	Helge Bræin
Nestleder	Øystein Espelund
Sekretær	Turid Mikkelsen
Kasserer	Jostein Valved
Styremedlemer	Berit Bolton Arnesen og Sylvi Ovanger
Varamedlemer	Bjørn Tokle og Aud Husemoen

Andre tillitsvalgte

Turkomité	Knut Thorsteinsen og Ella Oline Bechmann
Valgkomité	Odd-Kåre Kvalheim og Arne Fauskrud
Vara til valgkomitéen	Solfrid Mo Harildstad
Revisor	Einar Laugen og Solveig A. Simensen
Varevisor	Helge Tordhol

Moderne kommunikasjon midt på 1800-tallet

Fra fotoarkivet: fra Løddingen

Roboten Isak underholder små og store

På besøk i Telemuseet

En reise gjennom telehistorien

Berit Nylund

Telemuseets nettsider har vært en kilde til opplysninger, bilder og artikler i den tiden jeg har fungert som redaktør for "Telepensionisten". Jeg har hatt kontakt pr telefon og e-post og har fått god hjelp fra ansatte på museet. Da jeg var i Oslo i februar inviterte jeg like god meg selv og en kollega på besøk på Telemuseet.

Telemuseet er samlokalisert med Teknisk museum på Kjelsås. Tog og buss stopper like utenfor, så det er enkelt å ta seg fram fra Oslo sentrum.

Fra utstillingen

Kommunikasjonssef *Laila Andersen* tok hjertelig imot. Vi fikk først en innføring i Telemuseets bakgrunn og organisering. Telemuseet ble opprettet som etatsmuseum for Televerket i 1992 og ble omgjort til en selvstendig stiftelse fra 1. januar 2002. Museet er i all hovedsak finansiert av Telenor.

Museet har en rikholdig samling av gjenstander og fotografier, fra 1855 og fram til i dag. Fotografiene gir et godt bilde av norsk telehistorie. Telemuseet

har hovedutstilling i Oslo og har i tillegg utstilling i Bømlø, Hammerfest, Jeløy, Kristiansand, Lier, Lærdal, Lødingen, Rørvik, Sandnessjøen, Stavanger, Sørvågen, Tromsø og Trondheim. På nettstedet Telemuseet.no finnes oversikt over hva som er å se på de forskjellige utstillingene, åpningstider, eller om noen må kontaktes for besøk.

Utstillingen i Oslo er den desidert største på 1000 kvm. Omvisningen i museet ble en spennende vandring gjennom telekommunikasjonens historie, visualisert med gjenstander, tablåer, maskiner, film, bilder, lyd og skrift.

Det starter med varder. Så kom optisk telegraf, elektrisk telegraf, telefon i 1880, telefonsentraler og først i 1920 den første automatiske sentral. Radioen kom til Norge i 1925 og TV i 1960, Telegrafverket var en sentral aktør også i distribusjon av radio og TV. Satellittkommunikasjon ble tatt i bruk i telenettet i 1976. Manuell mobiltelefon kom i 1966, automatisk i 1981. Forløperen til Internett kom i 1969, men først i 1993 kom World Wide Web og Internett ble tatt i bruk over hele verden. Telemuseet var sannsynligvis det første museet i verden med egne nettsider. Forskningsavdelingen i Televerket laget nettsidene. Ta en titt på museets nettsider og se hvordan de så ut.

I vår tid som ansatte i Telegrafverket, Televerket eller Telenor har vi vært med på en vesentlig del av denne utviklingen. Mange av oss startet som syttenåringer i Telegrafverket og arbeidet i bedriften til vi gikk av med pensjon. I løpet av de årene var vi med på en revolusjon innenfor tele og data. Uansett hvilket yrke vi har hatt i bedriften vil vi nok nikke gjenkjennende til det meste. Utstillingen er bygget opp slik at vi går fra den spede

begynnelse til dagens mediesamfunn. Stolper og linjekurs, sentraler, sentralbord med telefondamer. Her finnes morseapparat, telex, alle typer telefonapparat og mobiltelefoner fra ryggsekkmodeller til dagens lettere utgaver. Kort sagt en spennende reise gjennom tiden.

Teknisk museum/Telemuseet har ca 260 000 besøkende pr år. Telemuseet har svært godt besøk av skoleklasser. Det er populært å prøve seg med forskjellige media - film, data, telefon radio og TV. Her kan de lage sine egne programmer, reportasjer eller intervjuer med mer. Her er mye å prøve seg på, og lære av, for barn i alle aldre.

Mange av lokallagene i Telepensjonistenes Landsforbund arrangerer turer i inn- og utland for medlemmene. Dersom turen går til Oslo-området bør en tur på Telemuseet legges inn i programmet. Her kan vi få skreddersydd omvisning i forhold til størrelse på gruppen. Det er

en stor kafé i bygget med myer godt på menyen. Ta kontakt med Kommunikasjonssjef Laila Andersen, så blir alt lagt til rette for besøket.

De nærmeste to årene skal Telemuseet gjennomgå en fullstendig fornyelse av hele utstillingen. Store deler av utstillingen vil sannsynligvis være stengt over en lang periode fra 2014 til 2015., men museet er åpent under hele perioden med aktiviteter, verksteder og undervisning for skoleklasser. Hvis du ønsker å ta en tur, kan det være lurt å ta kontakt med museet i tilfelle deler av utstillingen er stengt.

Fra utstillingen

Svindlere går nye veier

De er kreative, utspekulerte, høflige og de tjener seg søkkrike på å lure deg. For å beskytte deg må du vite hvordan de jobber.

Mobilen ringer, en mann presenterer seg og sier at han jobber for Microsofts servicekontor i New York. Han forteller at du har kritiske feil på pc-en, og at han skal hjelpe deg.

Du får panikk, du har jo hele livet ditt på pc-en. Bilder, viktige dokumenter, påloggingsinformasjon, søkehistorikk. Og mannen fra New York virker svært troverdig. Få minutter senere er det et faktum. Du har blitt svindlet.

Slik gjør de det

Å bruke telefon tar tid, mye lenger tid enn for eksempel masseutsendelse av e-post. Derfor har de planen klar når de først ringer. De vet at:

- du er et godt offer, på grunn av informasjon de har funnet på facebook, telefonkatalogen etc.

de må vinne tillit: De har derfor lest seg opp på Microsoft sine produkter og tjenester.

de må skremme deg: Frykt er en følelse som gjør at mange handler irrasjonelt.

- de må vinne kontroll: Derfor, når du er vettskremt og tillitsfull nok, ber de deg om å laste ned et program som gir dem mulighet til å fjerne styre pc-en din. Dermed kan de stjele informasjon, passord, bilder og lignende.

Slik beskytter du deg

Først og fremst – ikke ta telefonen om et ukjent, utenlandsk nummer ringer. Du har ikke plutselig fått en ny venn i Brasil eller Kina. Ha også alltid oppdatert beskyttelse på pc-en din og nettverket ditt:

- Norton Internet Security er inkludert i ditt bredbåndsabonnement fra Telenor. Bruk Telenor Sikker Lagring for viktige dokumenter.
- Husk å sikre ditt trådløse nettverk.

Kilde: Telenor Online

Linjearbeid på Helgeland i 1949 – 50

Oddvar Ulvang

Olav Kristoffersen (85) fikk i 1993 Kongens fortjenestemedalje i sølv for lang og tro tjeneste. Han begynte som reservebud ved telegrafstasjonen i Sandnessjøen den 2. oktober 1942, og 50 år seinere ledet han stasjonsmontørene samme sted. Da jeg som redaktør av bedriftsavisen i Sandnessjøen teleområde intervjuet Olav i 1992 og spurte om Televerket hadde vært en god arbeidsgiver, svarte han bekræftende, men la til at han egentlig ikke hadde noe sammenligningsgrunnlag – han hadde jo aldri arbeidet i noen annen bedrift.

20 år seinere sitter jeg hjemme hos Ingeborg og Olav i Harald Hårfagres gate i Sandnessjøen. Den aktive 85-åringen tenker tilbake på sin lange arbeidsdag i Televerkets tjeneste, og jeg spør om det er noe han spesielt vil dele med leserne av «Telepensjonisten». Olav tenker seg litt om, tar en slurk kaffe og begynner å fortelle:

- Høsten 1949 startet vi bygging av en telefonlinje mellom Mosjøen og Brønnøysund. Første «hinder» var Vefsna, og her måtte vi ha et elvespenn omtrent der den gamle brua over til øya går. Det ble mange roturer over elva, forteller Olav, for på den tiden var ikke brua bygget. Deretter bar det opp på vestsiden av Vefsna, opp Eiterådalen, over Sæterska-

ret til Visten og via Børja i Velfjorden til Brønnøysund. Vi avsluttet arbeidet til jul i 1950. Stolpene ble kjørt ut og lagt i lunner og deretter transportert med hester opp Eiterådalen på vinterføre. Det var meningen at stolpene skulle kjøres ut på skaren om våren, men resultatet ble at vi sjøl måtte bære om lag 100 stolper over fjellet.

Løpestreng

- På vestsiden av fjellet laget vi en løpestreng som vi sendte stolpene ned på, forteller Olav og fortsetter:

- Løpestrengen var en 1000 meter lang tre-slått stålwire, som vi måtte bære på fjellet fra Visten. Det ble gjort på den måten at wiren ble delt i tre like store

kveiler, slik at det ble en «sløyfe» mellom hver kveil. Vi kunne jo ikke kappe wiren. Tre mann bar hver sin kveil, som veide rundt 35 kg. Det høres kanskje ikke så mye ut, men det var et slit. Tenk deg Schjøbergs-marsjen opp fra Visten med 35 kg i ryggsekken, og en kveil over skulderen er så mye mer ensidig belastende. Ja, det var tider, sier han og trekker på smilebåndet.

Fjellgård i Eiterådalen

- Vi lå på gårdene, 4-5 mann på hvert rom. I Eiterådalen brukte vi en nedlagt fjellgård som utgangspunkt. Vi var 20 mann på laget og vi var fordelt på tre militære åttemannstelt. Her bodde vi i seks uker sammenhengende mellom hver gang vi var hjemme. Kokken og basen bodde på selve gården, og her inntok vi måltidene. Fra denne basen gikk vi opp til tre timer før vi kom fram til arbeidsstedet. Om morgenen fikk vi bruke inntil to timer av arbeidstiden til å gå, mens det overskytende gikk av fritiden vår. Når vi sluttet om kvelden, måtte vi bruke fritiden for å komme tilbake til standkvarteret, forteller Olav.

Så som så med hygien

- Når arbeidsuken var på 48 timer og inkluderte lørdagen, så kan du sjøl tenke deg hvordan vi hadde det etter å ha tilbragt rundt 10-11 timer daglig i felten på det meste. Når vi kom slitne, svette og skitne tilbake til fjellgården, var det å vaske seg i en bekk i nærheten. Ja, det ble så som så med hygien, og etter seks uker kunne vi antagelig luktes på lang lei, flirer Olav.

- Lenger ned i dalen var vi bare tre uker hjemmefra om gangen, og da hadde vi det selvsagt bedre på alle måter.

Olav Kristoffersen. Foto: Oddvar Ulvang

Hjemtur med komplikasjoner

- Det var en trivelig gjeng, og vi hadde det artig sammen. Det verste var at vi var så lenge borte fra familien. En episode jeg kommer på i farten har akkurat med dette å gjøre. Da vi var ferdige på fjellet og skulle flytte leiren til Børja i Velfjorden, måtte vi pakke ned alt utstyret og frakte det ned til Mosjøen. Her lå distriktsskøyta «Tele 3», og den skulle ta med seg utstyret sjøveien til Velfjorden.

- Da vi hadde lastet alt utstyret om bord i skøyta og skulle gjøre oss klare til å dra hjem til helgen, ble vi nektet å forlate Mosjøen. Overingeniøren fra Nord Telegrafdistrikt var kommet for å vise oss en film om stolpereising og moderne linjebygging, og dette skulle foregå på fritiden vår. I så fall ville vi ikke rekke lokalbåten til Sandnessjøen. Da mannen vi oss opp og ringte til distriktssjefen i Bodø. Han ga tillatelse til at vi fikk reise hjem, og lørdag kl. 2100 var vi i Sandnessjøen. Men allerede kl. 1200 neste dag måtte vi følge rutebåten fra Sandnessjøen til Kvitving, der «Tele 3» plukket oss opp og førte oss og utstyret til Velfjorden.

Ensformig kost

- Vi fikk jo rikelig med mat, men kosten var noe ensformig. Middagen vekslet mellom salt uer og salt sei. To dager i uken - onsdag og søndag - fikk vi vekselvis lapskaus og suppe med saltkjøtt i. En gang vi kom til en gård på Polljordet i Eiterådalen, hadde de akkurat slaktet og vi ble invitert på fersk kjøtt. Det var det første måltidet med fersk mat på fem uker, så vi holdt på å spise oss aldeles fordervet.

Hardt arbeid

- Ja, det var harde arbeidsdager, men vi visste ikke om noe annet, så det gikk nå det også, avslutter Olav med en god latter.

Øverst: Olav Kristoffersen og Svein Bergquist 1949

Midten: Fra arbeidet ved Mosjøen 1949. f.v. Leonhard Dagsvik, Hagbart Arntsen, Olav Kristoffersen, Per Strandås og Svein Bergquist.

Nederst: Kaffepause ved Trofors 1951. Olav Kristoffersen t. v. m/lue.

Vet vi alltid hva vi snakker om? Pussig spørsmål kanskje, men språklige snurrepiperier opplever vi daglig, både i tale og skrift. I denne språkspalten skal vi se nærmere på hva som skjuler seg bak ordene. Språk er spennende, man ser hele tiden nye sammenhenger, og som i bridge blir man aldri utlært.

SPRÅKET VÅRT

Høytider og merkedager.

Påsken, med hele fire helligdager, har vi lagt bak oss. Da kristendommen ble innført, ble det påbudt med 37 helligdager i året, utenom søndager og bevegelige helligdager. De fleste falt bort allerede ved reformasjonen i 1536, og i dag *ferierer* vi kanskje mer enn vi *feirer* jul, påske og pinse. Siden det nettopp har vært pavevalg, er Peterskirken – som skal være bygd over **apostelen Peters** grav – et navn som har gått igjen i nyhetene før påske. Det er den samme Peter som er opphavet til et kjent og ofte sitert spørsmål, skrevet på latin. På flukt fra Roma under kristenfølgelsen får han i et syn se Jesus og spør: »*Quo vadis*, Domine?» (Hvor går du, Herre?)

Studerer vi Primstaven, vil vi se at 22. februar er haket av og kalles **Peder Varmestein** eller **Peters stol**. Denne datoen var viktig og bar bud om at nå var vinteren på hell, fra nå av begynte snø og is å tine fra begge sider. Primstaven var 'kalenderen' i førkristen tid, og denne dagen er det altså apostelen Peter – Jesus kalte han også *Simon* eller *Simon Peter* – som er opphavet til.

Hva betyr så 'stol' i denne sammenheng? På latin heter det *cathedra* og betyr lærestol eller sete. Festen for apostelen Peters stol (på latin: *Cathedra Petri*) feires altså 22. februar. Begrepet 'cathedra' fikk etter hvert betydningen *biskopens lærestol* – og tilsvarende autoritet. Kirkene som ble bygd over disse 'setene', ble kalt *katedraler*, og *katedralskolen* ble knyttet til disse katedralene eller domkirkene med det formål å gi teologisk utdanning.

I dag fins det fortsatt katedralskoler i fire norske byer, men nå som vanlige videregående skoler.

Påske er et hebraisk ord som gikk inn i det latinske språket. (tysk: Ostern, engelsk: Easter) Opprinnelig var påske en gammeltestamentlig fest til minne om utgangen fra Egypt, men fikk nytt innhold da de kristne overtok den. Det var *Kristi lidelse, død og oppstandelse* som nå var grunnen til at påsken skulle feires, men det oppstod uenighet om tidspunktet for påskefeiringen. Romerne hevdet at Kristi død skulle feires på fredag, og oppstandelsen på søndag. På kirkemøtet i Nikea i 325 ble det vedtatt at *første søndag etter første fullmåne etter vårjevndøgn* skulle være **påskedag**, og slik har det vært siden. Det betyr at påske-

dag tidligst kan være 22. mars, og senest 25. april. Neste år vil påskedag være 20. april – hele tre uker senere enn i år.

Palmesøndag er den dagen da Jesus red inn i Jerusalem. Folk æret han ved å strø palmegrener på veien der han kom ridende. Derav navnet *palmesøndag*.

Den stille uke eller (feilaktig) **Påskeuken** – fra palmesøndag til påskedag – bærer denne betegnelsen fordi gledesytringer som musikk o.l. ikke skulle forekomme.

Skjærtorsdag er torsdag i den stille uke og er en minnedag for innstiftelsen av nattverden, (som opprinnelig betydde *kveldsmåltid*). 'Skjær' er det samme ordet som gammelnorsk 'skira' og betyr 'rense', jf. skjærsilden. Det er uklart hva ordet henspiller på, kanskje at fastetiden var over. Etter å ha vært kledd i sekk og aske, kunne man skjærtorsdag, da fasten ble brutt, atter vaske seg.

Langfredag var dagen da Jesus ble korsfestet. Førsteleddet *lang* i dette ordet fins bare i de skandinaviske språkene. Noen sikker forklaring på hva dette viser til, fins ikke. Mest sannsynlig viser det til Jesu lange og besværlige dag. (På engelsk heter den 'Good Friday', på tysk 'guter Freitag', 'der stille Freitag' eller Karfreitag). (NB! Er *langfredagsfjæra* bare en myte?)

Pinse. Ordet kommer av det greske ordet *pentekoste* og betyr 'den femtiende (dag)', underforstått etter påskedag. I den kristne kirke er det kirkens stiftelse og Den hellige ånds utgytelse som blir feiret. I Apostlenes gjerninger, kapittel 2, står beretningen om hvordan Den hellige ånd kom over dem på pinsefesten og hvordan de begynte 'å tale i tunger', dvs. at de begynte å tale et annet tungemål, et annet språk, et språk som var fremmed for dem.

Det er denne beretningen som ligger til grunn for at **Pinsebevegelsen** oppstod. Denne *vekkelsen* kom til Europa fra USA i begynnelsen av det forrige hundreåret og fikk en mengde tilhengere i Skandinavia. Menigheter oppstod over hele Norge, og 'Korsets Seier' kom i stort opplag en gang i uken. Det som er særlig merket for Pinsevennene, er *voksendåp, tungetale og helbredelse med bønn*.

rbnylund@online.no

Beregning av skatt og trygdeavgifter for pensjonistar

Det er valår i år og vi pensjonistar har ikkje så mange arenaer der vi kan fremme våre interesser, men vi har eldreråda. Førde og Jølster eldreråd har sendt likelydande brev til stortingsrepresentantane i Sogn og Fjordane vedk. beregning av skatt og trygdeavgifter for pensjonistar. Vi meiner det er ei forskjellsbehandling av pensjonistar og lønsmottakarar som ikkje er rettferdig. Vi eldre er mange, så vi burde kunne få politikarane til å forstå at vi vil stemme på det- dei parti som tek vare på våre interesser.

Vi har og vore i kontakt med Fylkeseldrerådet og alle dei kommunale eldreråda i vårt Fylke og oppmoda dei om å sende tilsvarande brev til stortingsrepresentantane. Ja tenk om alle eldreråda i landet ville føre stafettpinnen vidare og sende tilsvarande brev til sine stortingsrepresentantar. Vi trur at dei eldre må bli meir synlege i dei fora der beslutningane vert tekne. Og dette er ein måte å bli synleg på, samtidig som det er ei sterk oppmoding til dei eldre om å bruke stemmeretten sin. Brevet til stortingsrepresentantane fylgjer vedlagt.

Dagunn Klakegg

Brev til stortingsrepresentantane frå Sogn og Fjordane Berekning av skatt og trygdeavgifter for alders- og AFP pensjonistar.

Pensjonistreforma har gjeve mange pensjonistar ei betydeleg skatteskjerpning. I tillegg kjem reduksjon i lønsveksten og auke i trygdeavgifta. Dette er medverkande til at pensjonistane sakkar akterut i samanlikna med lønsmottakarane. Reduksjon i lønsveksten og auke i trygdeavgifta for pensjonistar er vidareført i budsjettet for 2013 og Eldrerådet ber stortingsrepresentantane gjere noko med dette.

Reglane som gjeld er: Pensjonen vert fastsett i statsråd og regulert i forhold til gjennom- snittleg lønsvekst for lønsmottakarar. Deretter vert pensjonen redusert med 0,75 %. Dette vil forverre lønsnivået for pensjonistane år for år. Eldreråd tykkjer ikkje dette er ei rettferdig ordning.

Alle som mottek løn og/eller pensjon har krav på minstefrådrag. Frådraget på løn er 38 %, minimum kr. 31 800,- og maksimum kr. 78 150,-. For 2013 er dette heva til 40 %, maksimum kr. 81 300,-, for lønsmottakarar.

Frådrag for pensjonistar er 26 %, maksimum kr. 65 450,-. Eldrerådet kan heller ikkje sjå at dette er ei rettferdig ordning.

Trygdeavgift: I 1973 vart sjuketrygda inkorporert i Folketrygda. Då måtte pensjonistane betale trygdeavgift. Den avgifta pensjonistane skulle betale, vart kalla «sykedelen», seinare omdøyppt til «helsedel». I dag heiter det «trygdeavgift», høg og låg sats. Skilnaden mellom høg og låg sats var meint som arbeidstakarane sin premie til Folketrygda sin grunnpensjon. Pensjonen er ikkje pensjonsgjevande i Folketrygda og difor skal pensjonistar berre betale helsedelen, d.v.s. låg sats. Auken i trygdeavgifta frå 3 til 4,7 % gjer at pensjonistane i dag betalar inn på ein pensjon dei ikkje har krav på og heller ikkje får.

Førde eldreråd meiner dette ikkje er rettferdig overfor pensjonistane og må rettast opp snarast mogleg.

Slik systemet er i dag vil levestandarden til pensjonistane stadig verte dårlegare, samanlikna med lønsmottakarane. Vi har vanskeleg for å forstå at eit slikt system er nødvendig i eit av verdas rikaste land.

Vi går inn i eit valår og vi pensjonistar er mange og vil stemme på dei partia som tek vare på våre interesser.

Førde eldreråd ber om avklaring og svar på ovanfor nemnde problemstillingar.

Med helsing
Dagunn Klakegg
Eldrerådsleiar
Førde kommune

Aurora Borealis – en skjønnhet i sitt beste år

Tekst Ingrid Leithe

I 2012 var vi inne i solar maximum, som betyr en periode med den høyeste solaktiviteten på 11 år, og det vil føre til spektakulære nordlysutbrudd i tiden fremover. Nordlysturismen i Tromsø har aldri vært så stor som den er i dag, og Universitetet i Tromsø sørger for kvalitetssikring på guiding.

Per Helge Nylund, formidlingskonsulent ved Tromsø Museum, forteller at man nå ser en økt tilstrømning av nordlysturister. Det er blant annet fordi store aviser som Washington Post har hatt saker om nordlys i Nord-Norge og på grunn av fantastiske fotografier som har svirret rundt på sosiale media.

– Mange i utlandet har nok hørt om nordlys før, men nå får de med seg at denne vinteren er et bra tidspunkt å legge en nordlysferie til Nord-Norge, sier Nylund.

– For en stund siden skjønnte vi at tilreisende hadde mange forskjellige oppfatninger om hva nordlys egentlig er, og det var en del forvirring. Visit Tromsø tok tak i dette og satt i gang kurs for de ansatte i hoteller, guideselskap og andre reiselivsbedrifter. Nordlysforsker Asgeir Brekke og jeg deltok i opplæringen, og slik bidrar UiT til at det er ordentlig kvalitet på informasjonen nordlysturene får.

På Tromsø Museum selger de en pakke til turister som heter 'Embrace the Aurora', hvor man får en guidet omvisning, se nordlysfilm, hefte om nordlys, og inngangsbillett til Polarmuseet. Nylund

forteller at pakken blir mer og mer populær og at museet snart skal begynne å dele ut diplomer som bevis på at deltakeren nå kan en del om temaet.

Men hele året kan man se utstillingen som forklarer fysikken bak nordlyset.

Nordlysgaranti

Nylund forteller om en fin opplevelse da han møtte en japaner som var i Tromsø på sin tredje tur i håp om å se det magiske lyset.

– Vi var ute i skogen på kvelden, det var overskyet og vi kunne bare se et lite grønnskjær bak det gråe. For meg så det bare ut som en litt muggen sky, men han var henrykt av bare å se den lille fargeforandringen. Jeg fikk en mail om at han ikke kunne komme hit i år for han hadde brukt pengene på å gifte seg – men han skulle nok komme tilbake.

På Tromsø Museum kan nordlys skapes innendørs. For de har noe som Nylund mener at ingen andre museum har, nemlig en terrella (liten jordklode), en maskin hvor man kan lage sitt eget kunstige nordlys.

Det er en fungerende modell av Kristian Birkelands banebrytende eksperiment fra 1913 hvor man for første gang kunne få en ordentlig forklaring på hvordan nordlys oppstår.

– Uavhengig av årstid og værforhold gir vi altså en nordlysgaranti på museet, sier Nylund.

– Jeg bruker å si at du kan dessverre ikke ta det med deg hjem i en pose, men du må gjerne ta et foto av at du faktisk lager ditt eget miniatyrnordlys.

Berusende opplevelser

Victoria Bakken, daglig leder ved Visit Tromsø er enig i at man ikke kan garantere nordlysopplevelser, men sier at de dyktigste guidene i Tromsø har en 'hitrate' på 75 prosent.

– Vi anbefaler at besøkende tar seg tid til å være her i fire-fem dager og at de drar på en guidet tur. Det er lett å finne noe som passer for alle. Man kan blant annet dra på reinsledetur, hestetur, midnattscruise, overnatting i lavvo eller foto-tur.

Foto: Øystein Lunde Ingvaldsen

Foto: Yngve Olsen

Bakken forteller at Visit Tromsø opplevde en dobling av bestillinger på nordlysaktiviteter forrige sesong, og hun tviler ikke på at det blir ennå flere i år.

– Vanligvis sier vi at nordlyssesongen begynner 1. november, men i år hadde vi turer allerede i september, sier hun, og legger til at de forventer 6000-7000 bestillinger på nordlysaktiviteter denne sesongen.

Det finnes rundt 90 daglige nordlysaktiviteter som man kan booke gjennom turistbyrået.

– Man merker at nordlys i Tromsø snakkes mye om på nettet, spesielt på trip advisor, sier Victoria.

– Jeg får en google alert (varsling på nett) hver gang noen nevner Tromsø og nordlys sammen, og det tikker inn flere meldinger i innboksen hver dag. Det er veldig artig.

Nordlysturister flokker til Tromsø fra hele verden, nesten halvparten av dem er fra Storbritannia, men forrige vinter hadde Visit Tromsø besøkende fra hele 66 forskjellige land. Bakken sier det er vanskelig for nordlendinger å forstå hvor sterkt det er for noen å se nordlys for første gang.

– Her om dagen så jeg et par fra Frankrike i turistinformasjonen som sto og fniste så veldig, de så nesten berusede ut. De hadde sett nordlyset kvelden før og var fortsatt i ekstase dagen etterpå.

Den første nordlysturisten

I 2008 reiste den berømte skuespilleren Joanna Lumley med et BBC-team til Nord-Norge og Svalbard og gjorde en hel del for markedsføring av nordlysoplevelser. Men den første kjendisturisten oppe i nord må nok ha vært den franske prinsen Louis Philippe.

Asgeir Brekke, professor emeritus ved Institutt for fysikk og teknologi ved UiT, forteller om prinsen som måtte flykte fra Frankrike under revolusjonen i 1789 og reiste rundt inkognito, blant annet i Nord-Norge. Da han havnet i Finnmark, ble han helt forelsket i naturen og landskapet.

Prinsen dro tilbake til Frankrike på 1830-tallet og overtok makten. Da bestemte han seg for å utstyre en skipsekspedisjon til Nord-Norge og Svalbard.

Foto: Øystein Lunde Ingvaldsen

Skipet, som han kalte for La Recherche ("Utforskingen"), seilte nordover og satte en gruppe i land i Bossekop, Alta. De skulle studere nordlyset og blant annet måle dets høyde. De hadde også med seg kunstnere som tegnet nordlyset, og ekspedisjonen og kunsten gjorde nok sitt for å skape interesse for nordlys og Nord-Norge i utlandet allerede den gang.

'Aldri hørt om noen som har blitt skuffet'

Brekke har jobbet ved Nordlysobservatoriet i Tromsø siden 1966. Han synes det er fantastisk at nordlysturismen blomstrer.

– Jeg har jobbet med dette i snart 50 år og jeg har drømt om at nordlyset skulle få en bedre plass i menigheten. Her har vi drevet og solgt midnattssola i hundre år - men midnattssola er jo bare sola. Nordlyset er unikt. Tenk at det er omtrent bare en 6000-del av jordas befolkning som kan oppleve nordlyset regelmessig og ha et naturlig forhold til det.

Om man sitter i Tromsø på kvelden og lurer på om det er verdt å kle på seg ultiøyet og vandre ut i mørket, kan man nå sjekke på Internett først om Aurora er ute og danser.

Magnar Gullikstad Johnsen, forsker ved TGO (Tromsø Geofysiske Observatorium), forteller at de på Nordlysobservatoriet har installert et nordlyskamera på taket. Det har en fiskeøyelinse som gjør at man ser bilde av hele himmelen, og bildet oppdateres automatisk hvert andre minutt. Johnsen er ofte ute og kikker på nord-

lyset og sier at selv om han har jobbet mye med problemstillinger rundt det, så tar ikke det vekk fra opplevelsen.

– Nordlyset er kanskje det mest spektakulære naturfenomenet man har og jeg unner alle å komme hit og oppleve det. Jeg har aldri hørt om noen som har blitt skuffet.

Gjengitt med tillatelse fra Universitetet i Tromsø

Nordlysfakta:

- ★ Det er en myte at det må være kaldt for at man skal kunne se nordlys. Men når det er kaldt er det gjerne klart, og det er det som gjør utslaget.
- ★ Den grønne og blodrøde fargen i overkanten av nordlys er forårsaket av atomært oksygen, altså O alene. Den purpur-rødlige i nedre kant av nordlyset er forårsaket av nitrogen.
- ★ Det er også nordlys på Jupiter og Saturn. Alle planeter som har et magnetfelt har polarlys.
- ★ Under veldige kraftige utbrudd har nordlys blitt sett som langt sør som i Egypt.
- ★ Sterke utbrudd av nordlys forstyrrer magnetfeltet, og noen ganger kan man faktisk se at kompassnåla beveger på seg.
- ★ Nordlys kan påvirke både strømmettet og GPS-systemet. I 1989 mistet man all strømmen i hele Quebec på grunn av nordlyset.
- ★ Det er bilde av Kristian Birkeland og hans eksperiment på 200-lappen vår.

SOFUSTANKER

- Det er typisk norsk å være god. Fruen gjorde eksstatsminister Gros ord til sine, da svenske Johan Olsson tok gullet på 5-mila i ski-VM. Godheten mente hun kom fra Petter Northug som lot svensken vinne denne gang. -Northug hadde jo nok gullmedaljer allerede.

Den typisk norske 'godheten' viste seg i fullt monn i skisporene i vinter. Den var synlig for all verden, også for oss som avsverger den overhåndtakende sportsidiotien. Men uberørt var vi ikke. Til og med Sofusen svulmet en smule og tørket en øyekroktåre hver gang en nordkvinne eller mann sto øverst på pallen.

Skivinteren i TV ville ingen enda ta. Selv en hardnakket antisportsidiot som Sofusen, måtte gi tapt overfor medaljeregnet og den daglige nasjonale seiersgleden i TV-ruta. Hvor gode vi er, ble visualisert i målerør med medaljekuler i gull, sølv og bronse. Da gullrøret måtte forlenges, brisaket også Sofusen seg en smule. 'Ja, vi elsker.' ble spilt flere ganger daglig rundt månedsskiftet februar mars. Det smittet. Jeg fant meg selv stadig nynnende på 'Ja, vi elsker' som var det en ny slager. Det gikk så langt at fruene undret på om jeg hadde ei elskerinne. Det var lenge siden jeg hadde gnålet til henne om slikt, påsto hun. På idrettens alter forsaker man gjerne sengehyggen, unnskyldte jeg meg i seiersrusen.

God er også Baksaasen, til å tjene penger. Typisk norsk, sier fruene, hver gang tallfeite teleregninger dumper ned i postkassen. Uansett, den gode John Fredrik er årets helt i Telekombransjen. Han står for "fenomenal vekst i antall mobilabonnenter og kroner", for å sitere Teknisk Ukeblad nr 07/13. Ikke bare har han på ny levert årsbeste som resultat til glede for Stat, ansatte og aksjeeiere. Han kom også ned på beina både i Russland og i India etter å blitt lurert av sine alliansepartnere Vimpelcom og Unitel, og beskyldt for å ha betalt sleipe penger for telelisensene han fikk for billig. Bladet 'Harvard Business Review' har kåret verdens 100 beste ledere i 2012. Baksaasen vår ble vurdert til den 99. beste i verden!. Grunnleggende premisser for kåringen var aksjekursens utvikling under hans lederskap, og hvordan Telenor har tatt forretningsetikken på alvor. Typisk godt norsk?

Øynene som ser er viktig. Med nærsyntbriller på, blir egen navle stor og synsfeltet begrenset.

For mange i telenoret var evnen til å se og tro på den nye telefremtiden som Baksaasen pekte ut for oss, årsak til manglende begeistring hos mange i noret. Men framtidsvyene og frisk satsing på nye markeder for mobiltelefon, har gjort oss framgangsrike. Og mer skal det bli å tjene på markedene i den østlige verden, lover Baksaasen. Kanskje yrer det, om ikke drypper, litt på Telepensjonistforeningene også? Om vi ikke akkurat hører til bedriftens grunnverdier, kan vi kanskje sette vår lit til Baksaasens etikk?

Ettermiddagskaffen er en fredet stund i heimen. Etter en timelang middagshvil på sofaen, og fruene duppene i godstolen med gamle Derrick-episoder på TVen, er det stillhetens velbehag som rår i heimen, inntil vi langsomt gjenoppstår til TV-sittende stilling. "Dagsnytt 18" på NRK2, duften av nykøkt kaffe og et sukkersvakt kakestykke, får oss langsomt i gang igjen. Når Dagsrevyen går på lufta, er vi som regel klare for ytringer om all verdens fortredeligheter som skjermer seg. I godstolen er vi teleføre taleføre med sterke meninger om det meste. Men når det kommer til handling, er vi handlingslammet til langt under gånstolnivå. Men en ettermiddag våknet fruene til dåd. Statsministeren lanserte regjeringens valgvyer med løfte om 12000 nye hender i eldreomsorgen og helsesektoren. Jommen sa fruene smør! Hun fnøs som en sint okse over harskt valgflesk, og erklærte sporenstrets politisk streik. - Kjære deg, roet jeg, du vet da at vi pensjonister ikke har noe streikevåpen. - Jo da, brisaket hun seg. Vi kan boikotte Stortingsvalget til høsten ved å la være å stemme! - Men vår stemme er jo en dråpe i havet, ymtet jeg med kaffesukkersøt stemme. - Din alene duger ikke, hisset fruene. Men om alle pensjonister, uaktet partitilhørighet, protesterte ved å la være å stemme, ble det ramaskrik. Det ville gå et ras gjennom alle partiene om flere hundre tusen pensjoniststemmer uteble! Viven glødet i ekstase. -Vi har sytet og klaget et helt år over partienes skamfering av pensjonene våre. Alderspensionen underreguleres og krymper for hvert år som går. Sykedelen av skatten har de økt, og aldersfradraget er redusert. Statsbudsjettet høvler årlig av pensjonene våre, og alle partiene er enige. Nå må vi trykke på stoppknappen! Fruene sank utmattet ned i godstolen etter tiraden. Også Sofusen tørket svetten i undring. Kan en kollektiv valgboikott vekke partiene og demme opp for 'pensjonistranet'?

Glemsomhet hører alderen til. Harddiskens minnelager går full, og programmene som styrer hjernevirksomheten går stadig langsommere, slik det er med gamle datamaskiner. Her om dagen fikk Sofusen seg en vekker. Lettere stresset var jeg i all hast sendt til kjøpesenteret for å handle til et varslet gjestebesøk. Medsendt handleliste var en selvfølgelig nødvendighet, og jeg fikk ganske kjapt plukket sammen listevarene. Ledig kasse var også å finne, og jeg og handlevogna heftet lite. Med pin-koden notert på handbaken fikk jeg trygt og enkelt gjort opp for meg med visakortet. Vel gjennom kassaløsen, skulle jeg kjøpe lottokupong i kiosken. Der var det kø, handlevogna med varene var en stund ut av syne, og det heftet litt før jeg hadde kupongen i handa. Da var handlevogna tom! Til daglig er jeg jo en stillfarende og beskjeden pensjonist. Men nå gjorde jeg ansdruk i forbitrelse. Damene bak disken ble oppskremt. Noen mente tyven hadde tatt min handlevogn og satt igjen sin tomme. Det rimte jo dårlig at noen tok varene med inn i butikken. Da heller stukket ut på parkeringsplassen, tenkte jeg, og føk ut for å jakte på misdederen. Ingen var å se. I forargelsens øyeblikk kjent jeg vekten av ryggsekken. Om lys kan gå opp, så gjorde det det der og da. Jeg hadde jo pakket varene i ryggsekken og trillet med meg den tomme vogna for å berge 10-kronerspanten! Å føle seg dum er ikke greit. Å dumme seg ut er verre. På veg inn for å hente den tomme handlevogna møtte jeg ei omsorgsfullt oppskjørtet diskdame. Jeg roet henne ned med beskjeden om at "Det ordner seg". Her gjaldt det jo å berge ansikt, så jeg snudde meg og vinket overbevisende til en imaginær person på parkeringsplassen som takk for hjelpa, hvoretter jeg uanfektet gikk inn, hentet den gjensatte handlevogna og cashet ti-kronen.

Skiene er lagt på hylla. Vi girer opp mot påska med 14 dagers førpåskesol på Gran Canaria, før vintereventyret avsluttes med påskepeiskos og parasollglass uten is på hyttas vårsolvarme terrasse. GOD PÅSKE blir det nok for alle, om vi bruker vett, rett solfaktor, skygger unna rasfarlige lier og lar ryggsekken ligge hjemme under påskehandelen.

Sofus

Helgeland Telepensjonistforenings årsmøte 2013

Helgeland Telepensjonistforening avviklet sitt årsmøte på Rica Hotel Syv Søstre i Sandnessjøen den 13 februar. Vi har fremdeles en gledelig tilgang på nye medlemmer, og ved årsskiftet hadde foreningen 139 medlemmer, noe som er fem flere enn ved utgangen av 2011. På årsmøtet i Sandnessjøen møtte 33 medlemmer. Årsmøtet behandlet vanlige årsmøtesaker, som årsberetning, regnskap og budsjett samt valg av medlemmer til styret og komitéer.

Følgende ble valgt:

Leder:	Oddvar Ulvang (Sandnessjøen)	Varamedlem:	Björg Øhrling (Sandnessjøen)
Nestleder:	Rigmor Bosness (Sandnessjøen)	Revisorer:	Torbjørn Grande, Olav Kristoffersen og Torunn Ottestad (vara)
Kasserer:	Ingvar Johansen (Sandnessjøen)	Turkomité:	Oddvar Ulvang, Karin Gotaas, May Helen Dagsvik og Eystein Albertsen
Sekretær:	Marta Rønning (Sandnessjøen)	Valgkomité:	Asbjørg Hagenes, Anne Sophie Egeness og Kari Hestnes og Asle Mathisen (vara)
Styremedlem:	Eilif Dagsvik (Mosjøen)		
«	Jorunn Jakobsen (Mo i Rana)		
«	Karl Bratland (Brønnøysund)		

Etter møtet ble styret fotografert med f.v. Rigmor Bosness, Eilif Dagsvik, Marta Rønning, Oddvar Ulvang, Jorunn Jakobsen og Ingvar Johansen. Karl Bratland måtte dessverre dra for å nå hurtigruten til Brønnøysund.

Årsmøte 04.02.2013 i Telepensjonistforeningen, Haugesund

Styret fikk følgende sammensetning:

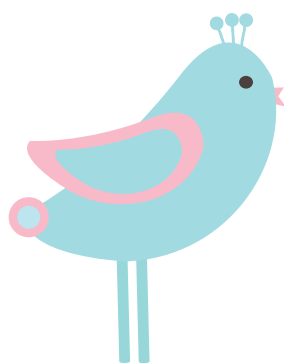
Leder:	Jacob Rørgo Utvik	(Ikke på valg)	Kaffekomité:	Karin Li og Jannik Øye	(1 år)
Nestleder:	Aud Wenche Dyrseth	(2 år)	Valgkomité:	Jorunn Tveita Olsen	(1 år)
Kasserer:	Björg Hetland	(ikke på valg)		Odmund Jacobsen	(1 år)
Styremedlem:	Ivar Mannes	(ikke på valg)	Revisorer:	Hjørdis Hjelde	(1 år)
Varamedlem:	Øyvind Hjelmervik	(1 år)		Rolf Robbestad	(1 år)
Varamedlem:	Hjørdis Westerlund	(1 år)			

FORENINGSNUMMER OG ADRESSER

MELD DEG INN I DITT HJEMSTEDS TELEPENJONISTFORENING

Her møter du venner og kolleger og oppfrisker gamle minner.

ARENDA	Finn Egil Halvorsen	Lensmannsvn. 23	4815 Saltrød	37 03 08 26	952 58 324	tparendal@telepensjonistene.no
BERGEN	Roy Knag Jæger	Postboks 7150	5020 Bergen	56 14 81 02	915 38 870	tpbergen@telepensjonistene.no
BODØ/SALTEN	Gerd Blomstrand Kristensen	Tjeldberget 11/LE 301	8012 Bodø	75 58 11 68	416 95 790	tpbodosalten@telepensjonistene.no
DRAMMEN	Henning Torsby	Skogervn. 2B	3041 Drammen	32 81 95 24	911 40 761	tpdrammen@telepensjonistene.no
FORNEBU	Truls Erik Langeggen	Postboks 214, Sentrum	0103 Oslo	22 11 51 61	900 29 271	tpsentraleenheter@telepensjonistene.no
GJØVIK	Anni Milward	Rudslåtten 9	2830 Raufoss		905 79 297	tpgjovik@telepensjonistene.no
GLÅMDAL	Aina Holen	Eidemsgt 8	2212 Kongsvinger	62 81 43 60	905 44 578	tpglaamdald@telepensjonistene.no
GUDBRANDSDAL	Åse nordnes	Fyrvyn 10	2670 Otta	61 23 04 98	902 67 965	tpgudbrandsdal@telepensjonistene.no
HAMAR	Henry Norvi	Gammalsrudveien 17	2340 Løten	62 59 14 35	900 76 387	tphamar@telepensjonistene.no
HARSTAD OG OMEGN	Elisabeth Markussen	Utsikten 18	9406 Harstad	77 01 79 76	957 70 128	tpharstadomegn@telepensjonistene.no
HAUGESUND	Jacob R. Utvik	Fred. Kolstøsgt. 5	5532 Haugesund	52 72 26 56	907 52 637	tphaugesund@telepensjonistene.no
HELGELAND	Oddvar Ulvang	Askeladdveien 25	8800 Sandnessjøen	75 04 30 16	413 33 665	tphelgeland@telepensjonistene.no
KRISTIANSAND	Ingvar Kallevik	Astrids vei 31	4633 Kristiansand S	38 09 13 34	901 65 520	tpkristiansand@telepensjonistene.no
KRISTIANSUND	Jarl Joø	Nerlandsdalen 23	6508 Kristiansund N	71 67 95 99	993 24 395	tpkristiansund@telepensjonistene.no
LARVIK	Berit Olafsen	Øvre Bøkeligt. 48	3256 Larvik	33 11 74 44	950 27 230	tplarvik@telepensjonistene.no
LEVANGER	Marit Vikhammer	Okkerhaugen 12F	7600 Levanger	74 08 13 62	911 32 019	tplevanger@telepensjonistene.no
LILLEHAMMER	Helge Bræin	Moengvegen 16	2619 Lillehammer		913 09 320	tplillehammer@telepensjonistene.no
LILLESTRØM	Ragnhild Dehli	Gamle Rovenv. 39	1900 Fetsund	63 88 14 22	906 47 064	tplillestrom@telepensjonistene.no
LOFOTEN	Kirsten Stokvik	Meieriveien 12	8370 Leknes	76 08 07 66	975 62 692	tplofoten@telepensjonistene.no
MOLDE	Audbjørg Endresplass	Tostenbakken 30	6416 Molde	71 24 42 39	991 59 730	tpmolde@telepensjonistene.no
NAMSOS	Wenche Fahsing	Niels Bjørums gt. 38B	7800 Namsos	74 27 14 17	958 65 851	tpnamsos@telepensjonistene.no
NARVIK OG OMEGN	Grtea Arntsen	Myrv 5	8517 Narvik	76 94 12 10	984 68 881	tpnarvikomegn@telepensjonistene.no
OSLO	Dagfinn Husmo	Postboks 1088, Sentrum	0104 Oslo		906 35 850	tposlo@telepensjonistene.no
RINGERIKE	Karin Bratt Rolid	Blomsterveien 26	3510 Hønefoss		466 29 254	tpringerike@telepensjonistene.no
SANDEFJORD	Yngve Stentun	Lahelleveien 117	3218 Sandefjord	33 45 12 14	911 44 433	tpsandefjord@telepensjonistene.no
SOGN OG FJORDANE	Oliv Ottesen	Skjæret 27	6800 Førde	57 82 14 87	412 78 159	tpsognogfjordane@telepensjonistene.no
STAVANGER	Berit Kopren	Peer Gyntsv. 4	4019 Stavanger	51 87 01 46	900 47 814	tpstavanger@telepensjonistene.no
STEINKJER	Kirsti Leiros	Muusøra 3F	7670 Inderøy		917 63 045	tpsteinkjer@telepensjonistene.no
TELEMARK	Elsie Marit Hansen	Høyenlia 23B	3728 Skien		472 85 760	tptelemark@telepensjonistene.no
Postadresse	Ragn. Olsen-Fjelstad	Jernbanegt 23	3916 Porsgrunn	35 55 86 61	901 02 687	
TROMSØ	Roar A. Johannessen	Henrik Wergelandsv. 24	9007 Tromsø	77 61 82 33	907 31 178	tp tromsø@telepensjonistene.no
TRONDHEIM	Marie Aashagen	Nedre Flatåsv. 170	7099 Flatåsen	72 58 03 51	971 29 908	tptrondheim@telepensjonistene.no
TØNSBERG	Inger Heldal Anderson	Ospebakken 7	3153 Tolvsrød	33 33 02 94	906 09 101	tp tonsberg@telepensjonistene.no
VALDRES	Aud Anny Bergene	Vestringsbygda	2910 Aurdal	61 36 46 11	975 78 034	tpvaldres@telepensjonistene.no
ØSTFOLD	Mai Britt Løken	Nordlitoppen 35	1743 Klavestadhaugen	69 12 70 24	917 24 895	tpostfold@telepensjonistene.no
ÅLESUND	Helge Haram	Olivermarka	6260 Skodje	70 27 51 30	908 51 360	tpaalesund@telepensjonistene.no

Besøk nettavisen vår

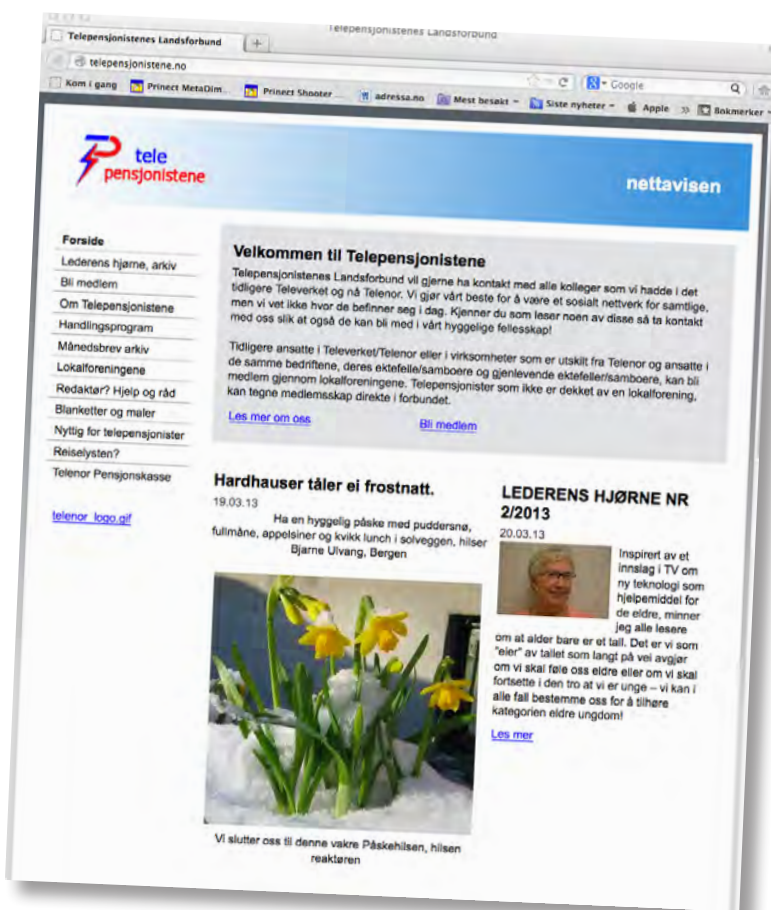
Logg deg inn på www.Telepensjonistene.no

Her finner du nytt fra Landsstyret og forbundsleder. Du kan også finne informasjon fra lokallforeningen din, Telenor og mye annet.

Ta en titt og gjør deg kjent med sidene.

Har du kommentarer eller spørsmål til nettsidene, kontakt redaktøren

Hans Karsten Karlsen hakaka@online.no

LEDER	Anni Milward	Rudslåtten 9	2830 Raufoss	61 19 10 54	905 79 297	annimilw@online.no
NESTLEDER	Mai Britt Løken	Nordlitoppen 35	1743 Klavestadhaugen	69 12 70 24	917 24 895	m-brloek@online.no
SEKRETÆR	Arne Aastorp	Hesteskoveien 14	1484 Hakadal	67 07 54 92	909 82 651	arne.aastorp@online.no
KASSERER	Kjell Engen	Einerbakken 5	2827 Hunndalen		916 43 027	kjellengen@online.no
STYREMEDL.	Nils Bøe	Tjeldberget 11/LE 301	8012 Bodø	75 58 11 68	412 94 159	nils.boe@c2i.net
	" Wenche Fahsing	Niels Bjørums gt. 38B	7800 Namsos	74 27 14 17	958 658 51	
	" Bjarne Ulvang	Myrholtet 242	5142 Fyllingsdalen	55 16 38 65	416 12 005	audnulva@online.no
	" Eva-Marie Kvelland	Vekterv. 73	0681 Oslo	22 19 76 90	415 69 388	evamar@online.no
	" Berit Olafsen	Øvre Bøkeligt. 48	3256 Larvik	33 11 74 44	950 27 230	berolafs@online.no
VARAMEDL.	Dagunn Klakegg	Elvevegen 5	6800 Førde	57 82 14 21	416 69 849	daklakeg@online.no
	" Ingvar Kallevik	Astrids vei 31	4633 Kristiansand S	38 09 13 34	901 65 520	ingsikal@online.no
	Jan H. Andreassen	Blomstervn. 37	2208 Kongsvinger	62 81 59 40	915 56 223	janhandreassen@yahoo.no
REVISOR 1	Sigrid Ranheim	Krokveien 13	1481 Hagan	67 06 18 95	909 25 624	sigrra@online.no
REVISOR 2	Kåre Johansen	Svenskerud 105	3408 Tranby	32 85 22 40	901 84 857	khj@online.no
VARAREV.	Kitty Fossum	Østaveien 60	1476 Rasta	67 90 16 87	911 95 947	kitty.fossum@getmail.no
REDAKTØR	Berit Nylund	Vassteigen 106	5141 Fyllingsdalen	55 12 30 76	913 83 587	beritnyl@online.no
TELEPENJONISTEN						
REDAKTØR	Hans Karsten	Bruket 4P	1621 Gresvik	69 32 72 27	905 45 712	hakaka@online.no
NETTAVISEN	Karlsen					

Telepensjonistenes Landsforbund • Postadresse: Postboks 443 - Sentrum, 0103 Oslo • Besøksadresse: Kongensgt. 21, inng. Tollbugt. Telefon 22 77 69 52 • E-post: kon.telepensjonistene@telenor.com • Nettside: www.telepensjonistene.no

Pensjonistforbundets krav til statsbudsjettet for 2014

Rett til sykehjemsplass og omsorgsboliger til de som trenger det.

Alle som av medisinske årsaker har behov for sykehjemsplass skal ha en lovfestet rett til dette. Likeledes må retten til en-erom på sykehjem forsterkes. Vi mener at investeringstilskuddet til bygging av nye plasser må økes til 50% av investeringskostnadene og kommunene må få øremerkede midler til drift. Vi mener også at kommersielt drevne sykehjem må overtas av kommunen eller ideelle organisasjoner.

Grunnpensjon for gifte og samboende må ikke kuttes.

Folketrygdens grunnpensjon (garanti-pensjon) må være lik grunnbeløpet uansett siviltilstand. Ingen skal tape penger til staten på å være gift eller samboer. I dag trekkes dagens pensjonister som er gift eller samboer 15 % av sin grunnpen-

sjon. Dette ble endret med gitte forutsetninger med pensjonsreformen for fremtidens pensjonister, men er fremdeles gjeldende for dagens pensjonister.

Støtte til tannhelse

Eldre over 67 år som ikke dekkes av fri tannbehandling må få utgiftene dekket under et egenandelssystem tilsvarende det som finnes for behandling av lege.

Bort med diskriminering ved minstefradrag

Pensjonister må få minstefradrag ved skatteligningen etter samme regler som yrkesaktive. Det må gis et likt minstefradrag for pensjons- og lønnsinntekt.

Ett statlig sykehusforetak

Store kostnader brukes i dag til administrativ drift av helseforetakene. Opprettelse og drift av regionale helseforetak har hverken gitt bedre eller mer helse-

arbeid. Ved å etablere ett helseforetak vil den administrative driften samles til en administrasjonsfaglig sterk enhet.

Bort med diskriminering av trygdeavgift Trygdeavgiften for pensjonsinntekt må settes tilbake til 3 prosent, og en eventuell økning må gjelde alle skattebetalere og ikke bare alderspensjonister.

Mer forebyggende eldreomsorg

Maten pleietrengende eldre får i og utenfor institusjon må være av god kvalitet og inneholde både friske grønnsaker og frukt. Det må også satses sterkere på kultur og frivillighet gjennom kulturtilskudd og bedre tilrettelegging for frivillig arbeid. Ordningen med eldresentre må forsterkes og suppleres med aktivitetssentre for eldre.

Kilde: Godt Voksen, publikasjon fra Pensjonistforbundet

Telenor i verdenstoppen blant bærekraftige telekomselskaper

Telenor er nest best blant verdens telekomselskaper på Global 100-rangeringen. Global 100 er en evaluering av bærekraftigheten for selskaper med stor kapitalverdi. Rangeringen kunngjøres hvert år på Verdens økonomiske forum i Davos. Global 100 er en liste over de hundre mest bærekraftige selskapene (med stor kapitalverdi) i verden. Resultatene er lagt frem på Verdens økonomiske forum i Davos.

En nyttig målestokk

"Global 100 gir oss en nyttig målestokk med tanke på egne prestasjoner, også i forhold til andre store aktører i bransjen.

Investorer og analytikere blir stadig mer opptatt av bedrifters bærekraftighet, noe som viser at denne delen av virksomheten er verdifull for Telenor," sier Ola Jo Tandre, direktør og fungerende leder for samfunnsansvar i Telenor-konsernet.

Global 100 ble lansert i 2005 og er en omfattende, databasert evaluering av bedrifters bærekraftighet. Bare 100 utvalgte selskaper får plass på listen. Telenor ligger sammenlagt på 48. plass. Blant telekomselskapene er det franske Vivendi som innehar førsteplassen. Det er fire norske selskaper på listen – Statoil ligger på tredje plass og Storebrand på sjette.

Referansepunkter for bærekraftighet

I Global 100 brukes følgende referansepunkter for bærekraftighet når selskapene skal evalueres: informasjon om energiproduktivitet, CO2-produktivitet, vannproduktivitet, avfallsproduktivitet, innovasjonskapasitet, betalte skatter (%), lønnsforhold mellom administrerende direktør og gjennomsnittsansatte, status for pensjonsfond, sikkerhetsresultater, gjennomstrømning av ansatte samt "Clean Capitalism Pay Link" – en mekanisme som knytter topplederlønninger til selskapets målsettinger for miljø og sikkerhet.

Pressemelding